

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/611/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1710202910
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1710202910.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o., IČO: 35 72 48 03, Pajštúnska ul. č. 5, Bratislava, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., IČO: 36 613 843, Pajštúnska ul. č. 5, Bratislava, proti odporkyni: X. D., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom G. Q.. Č.. X, U. Z. B., hlásený pobyt bezdomovca I. - S. A., zastúpená opatrovníkom: Y. S., súdna tajomníčka Okresného súdu Pezinok, za účasti vedľajších účastníkov na strane odporkyne: 1/ Spotrebiteľské združenie OSA, IČO: 42 260 086, Fedinova ul. č. 9, Bratislava, zastúpený: HKP Legal, s. r. o., IČO: 36 727 334, Sasinkova ul. č. 6, Bratislava, 2/ Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, IČO: 42 264 154, Petrovská ul. č. 10, Skalica, zastúpený advokátom: JUDr. Jozef Kemp, Nám. Josipa Andriča č. 1, Chorvátsky Grob, o zaplataenie istiny 191, 81 eur (5. 778, 54,-Sk) s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok zo dňa 23. októbra 2012, č. k. 4C/201/2011 - 91, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti **m e n í** tak, že vedľajšiemu účastníkovi 1/ na strane odporkyne náhradu trov konania nepriznáva.

Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania **z a m i e t a**.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil konanie, odporkyni náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy právneho zastúpenia vo výške 62, 14 eur, na účet jeho právneho zástupcu HKP Legal, s. r. o., vedený v J. I. W.. S., číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, do troch dní a zároveň navrhovateľovi priznal vrátenie súdneho poplatku vo výške 9, 87 eur, prostredníctvom Daňového úradu Bratislava. Svoje rozhodnutie v časti výroku, ktorým konanie zastavil odôvodnil právne ust. § 96 ods. 1, 3 O. s. p. a vecne späťvzatím návrhu navrhovateľom pred začatím konania vo veci samej. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p. a vecne tým, že navrhovateľ procesne zavinil zastavenie konania späťvzatím návrhu s tým, že nakoľko odporkyni ku dňu rozhodnutia žiadne trovy nevznikli, ich náhradu jej nepriznal a vedľajšiemu účastníkovi na jej strane priznal plnú náhradu trov konania v súlade s § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a), b), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. a podľa § 149 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p., za dva úkony právnej služby, prevzatie a príprava zastúpenia, písomné vyjadrenie k návrhu zo dňa 25. 05. 2012 á 18, 26 eur, režijný paušál 2 á 7, 63 eur, 20% DPH, t. j. 10, 36 eur. Uviedol, že trovy právneho zastúpenia vynaložené vedľajším účastníkom považoval za účelne vynaložené s poukazom na ust. § 137 O. s. p. v znení účinnom do 01. 01. 2012, bez ohľadu na skutočnosť, že odporkyňa o vstupe vedľajšieho účastníka vedomosť nemala s tým, že vedľajší účastník bol v konaní procesne aktívny, riadne záujmy odporkyne hájil, vyjadril sa kvalifikovane k veci a v záujme obrany odporkyne ako spotrebiteľa, vzniesol aj námietku premlčania. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol, že navrhovateľ, až na základe dôvodne vznesenej námietky premlčania vedľajším účastníkom, vzal svoj návrh na začatie konania späť a nakoľko bol tiež právne v konaní zastúpený,

musel si byť vedomý rizika neúspechu v prípade vznesenia námietky premlčania. Uviedol, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v okolnostiach predmetnej veci alebo na strane účastníkov, pre posúdenie náhrady trov konania podľa § 150 ods. 1 O. s. p. navrhované navrhovateľom, v konaní nezistil, keď sa nestotožnil s jeho tvrdením, že výnimočnou okolnosťou je skutočnosť, že vedľajší účastník je právnickou osobou, združením založeným podľa osobitného predpisu za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa s tým, že nepriznaním náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi, by došlo k porušeniu rovnosti účastníkov v konaní pred súdom, ako aj práva byť v konaní právne zastúpený. Rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku navrhovateľovi odôvodnil právne ust. § 11 ods. 3, 4 a 6 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku, ktorým prvostupňový súd uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a navrhol uznesenie v napadnutej časti zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná a zároveň si uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na skutočnosť, že cieľom Spotrebiteľského združenia OSA je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov z pozície vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 O. s. p.) s tým, že podľa údajov registrácie Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, samotné združenie má vo svojich radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie a preto v súlade s ust. § 25 zák. č. 250/2007 Z. z. má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva, pričom tieto právne závery ustálil aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Co/26/2012 a v rozhodnutí pod sp. zn. 3Cob/259/2011, v ktorých náhrada trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi priznaná nebola. Navrhovateľ ďalej uviedol, že z jeho vlastnej skúsenosti má vedomosť o tom, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania, z čoho je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade, navyše vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje, bez uvedenia nových, významných skutočností, vzťahujúcich sa na predmet sporu, čím konanie predlžuje a navyšuje trovy konania s tým, že rovnaký právny názor vyjadril aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp. zn. 6Co/141/2012. Poukázal na to, že uvedenú činnosť by malo byť schopné účelne zabezpečiť samotné združenie a jeho paušálny vstup pri zastúpení advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia, na čo poukázal vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/91/2012, pričom Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí, sp. zn. 9Co/420/2012 vyjadril aj dôvodné podozrenie, že skutočným cieľom združenia nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale zárobková činnosť právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v podobe trov právneho zastúpenia. Uviedol, že účelom civilného procesu ako takého, je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným subjektívnym hmotným právam a právom chránených záujmov a situácie, keď sa civilné konanie zneužíva, vzhľadom na samotný priebeh civilného konania v konkrétnej veci, iba na získanie náhrady trov konania, nie sú v súlade s týmto vymedzením. Navrhovateľ vo svojom odvolaní poukázal na skutočnosť, že na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných ust. § 142 O. s. p., predovšetkým účelnosť vynaložených trov, pričom trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, keď združenie v konaní nevystupuje ani ako splnomocnený zástupca odporcu, ktorý o vstupe združenia do konania nemá pravdepodobne ani vedomosť s tým, že nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi nedochádza ani k porušeniu základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy účelne vynaložené neboli a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania (nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/2003). V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že účelnosť trov by mala byť súdom posudzovaná pri každom úkone právnej služby samostatne s tým, že nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností s tým, že podania vedľajšieho účastníka sú abstraktné, všeobecné, bez znalosti prejednávanej veci s automaticky uplatňovanou nedôvodnou námietkou premlčania a nezriedkavý je aj postup vedľajšieho účastníka, ktorý súčasne s oznámením o vstupe do konania podá aj odpor proti platobnému rozkazu, ktorý súdom ani vydaný nebol. Navrhovateľ ďalej poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Cob/259/2011, sp. zn. 6Co/329/2012, sp. zn. 3Co/393/2012, sp. zn. 4Co/346/2012, sp. zn. 5Co/347/2012, sp. zn. 14Co/349/2012, sp. zn. 2Cob/171/2012, sp. zn. 2Cob/302/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 16Co/100/2012, sp. zn. 13Co/241/2012, sp. zn. 13CoE/218/2012, sp. zn.

14Co/313/2012, sp. zn. 17Co/91/2012, Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6Co/141/2012, sp. zn. 2Co/166/2012, sp. zn. 3Cob/186/2012 a ďalšie, ktorými bol ním prezentovaný názor o neúčelnosti vynaložených trov vedľajším účastníkom potvrdený.

Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že navrhuje uznesenie v napadnutej časti potvrdiť, nakoľko následkom ním vznesenej námietky premlčania, bolo späťvzatie návrhu navrhovateľom. Uviedol, že početnosť spotrebiteľských vecí navrhovateľa s obdobným skutkovým a právnym základom prejednávaných na všeobecných súdoch a tým aj možnosti právnej obrany determinoval svojim postupom výlučne navrhovateľ a za odporujúce zásade rovnosti podmienok v súdnom procese, zásade spravodlivosti súdneho procesu, ale aj dobrým mravom, aby navrhovateľovi so silným ekonomickým zázemím, ktorý žaluje spotrebiteľov obvykle žijúcich na hranici existenčného minima, o zaplatenie premlčaných záväzkov z neplatných spotrebiteľských zmlúv, súd priznával v týchto súdnych konaniach s rovnakým kauzálnym základom právo na náhradu trov právneho zastúpenia a občianskemu združeniu pôsobiacemu v nepodnikateľskej sfére a konajúcemu výlučne na prospech spotrebiteľa, ktorý nemá a zväčša si ani právneho zástupcu dovoliť nemôže, právo na náhradu trov právneho zastúpenia nepriznal a tým mu de facto odňal základné procesné právo na zastúpenie advokátom. Poukázal na skutočnosť, že spotrebiteľské združenie si nemôže na vlastné náklady dovoliť realizovať kvalifikovanú ochranu práv spotrebiteľa v súdnom procese, v ktorom si navrhovateľ pri uplatňovaní svojich hromadných, zjavne nedôvodných a premlčaných nárokov a pri podávaní formulárových žalôb v plnom rozsahu uplatňuje svoje základné právo na advokáta. Uviedol, že nepriznaním trov konania by súd priamo poprel rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní, zasiahol do procesných práv vedľajšieho účastníka garantovaných v ust. § 93 ods. 4 O. s. p. a znemožnil mu tak reálny výkon úloh spotrebiteľského združenia vymedzených zákonom a odňal by mu právo na kvalifikovanú pomoc v rámci občianskeho súdneho procesu. Uviedol, že súd v mnohých konaniach iniciovaných navrhovateľom v hrubom rozpore s § 173 ods. 9 O. s. p. preukázateľne vydal platobné rozkazy bez toho, aby ex offio skúmal neprijateľnosť podmienok spotrebiteľských zmlúv, čím poškodil spotrebiteľov a založil zodpovednosť štátu za škodu voči spotrebiteľom a preto je vstup vedľajšieho účastníka do obdobných konaní potrebný a účelný. Poukázal na skutočnosť, že argument, že za formálne a obsahovo podobné podania, ak ich podávajú aj v iných právnych veciach, by účastníkom konania nemala prináležať v prípade plného úspechu v konaní náhrada trov konania je absurdný, nakoľko advokátovi nemôže byť na ujmu postup, ak z formálnej stránky upravuje každé svoje podanie podobne a nemôže mu byť ani na ujmu, ak na podobnú situáciu používa podobnú, prípadne identickú právnu argumentáciu. Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení ďalej uviedol, že ak by chcel súd na všetky konania aplikovať argumenty navrhovateľa, nemohol by pre prípad plného úspechu navrhovateľa v konaní, priznať mu náhradu trov konania, pretože je obchodnou spoločnosťou, ktorá skupuje pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv, je v konaní zastúpený advokátom a uplatňuje si v konaniach náhradu trov právneho zastúpenia a požíva pre množstvo prípadov štruktúrou aj právnu argumentáciu podobné podania (návrhy na začatie konania, vyjadrenia) a preto je argumentácia navrhovateľa tendenčná a irelevantná. Uviedol, že o jeho procesnej disciplinovanosti nemôže byť sporu, nakoľko si v konaní uplatnil iba dva úkony právnej služby, prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom a vyjadrenie a to napriek tomu, že urobil dve rôzne podania obsahujúce vyjadrenie vo veci a právnu argumentáciu a preto dôvod na nepriznanie práva na náhradu trov konania neexistuje. Poukázal na skutočnosť, že vedľajší účastník je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov s tým, že prejednávaná právna vec je typickým spotrebiteľským sporom, pričom základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívnym zásahom štátu prostredníctvom zákonodarnej a súdnej moci dosiahnuť vyváženú faktickú nerovnováhu spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi, ktorý má mocenskú, ekonomickú a právnu nadvládu nad spotrebiteľom, vyplývajúcu z okolností uzatvárania predformulovaných štandardných zmlúv, v ktorých zmluvné podmienky stanovuje dodávateľ a preto stanovisko popierajúce význam právneho zastúpenia považuje za účelové a zjavne nesprávne. Vedľajší účastník zároveň navrhol v prípade, ak sa odvolací súd stotožní s názorom navrhovateľa, konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) O. s. p. prerušiť a požiadať Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie - vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci - ako o predbežnej otázke. Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení zároveň poukázal na rozhodnutia iných krajských súdov; uznesenia Krajského súdu Prešov, sp. zn. 2Co/16/2012 zo dňa 23. 2. 2012, sp. zn. 18Co/16/2012 zo dňa 23. 2. 2012, 7Co/19/2012 zo dňa 28. 2. 2012, sp. zn. 19Co/13/2012 zo dňa 3. 4. 2012, 16Co/33/2012 zo dňa 16. 4. 2012, uznesenia Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 1Co/367/2011 zo dňa 14. 3. 2012, uznesenia Krajského súdu v Banskej

Bystrici zo dňa 18. 10. 2012, sp. zn. 13Co/284/2012, sp. zn. 16Co/283/2012 zo dňa 27. 9. 2012, sp. zn. 15Co/169/2012 zo dňa 9. 8. 2012 a ďalšie, v ktorých vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania priznaná bola.

Odvolačný súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti nie je vecne správne a odvolaniu navrhovateľa je potrebné priznať úspech.

V posudzovanej veci si navrhovateľ, na ktorého bola postúpená pohľadávka, ktorá je predmetom sporu z obchodnej spoločnosti Slovak Telekom, a. s., uplatnil voči odporkyni nárok na zaplatenie istiny 191, 81eur (5. 778, 54,- Sk) s príslušenstvom.

Z obsahu spisu vyplýva, že Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova ul. č. 9, Bratislava, zastúpené HKP Legal, s. r. o., dňa 20. 4. 2012 súdu prvého stupňa oznámilo, že na strane odporkyne vstupuje do konania ako vedľajší účastník, požiadal o zaslanie návrhu na začatie konania s prílohami, vzniesol námietku premlčania a navrhol priznať náhradu trov konania a podaním zo dňa 28. 05. 2012 sa k návrhu na začatie konania vyjadril, opätovne vzniesol námietku premlčania a uplatnil si právo na náhradu trov konania.

Písomným podaním zo dňa 24. 01. 2013 oznámil JUDr. Jozef Kemp, advokát, že Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, IČO: 42 264 154, so sídlom Petrovská ul. č. 10, 909 01 Skalica, vstupuje z vlastného podnetu do konania s tým, že v prípade, ak je konanie skončené a nie je možné doň vstúpiť, netrval na doručení návrhu na začatie konania s príslušnými prílohami.

Navrhovateľ svojim písomným podaním zo dňa 05. 06. 2012 zbral návrh na začatie konania v celom rozsahu späť, navrhol zastavenie konania, vrátenie súdneho poplatku a zároveň sa vyjadril k otázke náhrady trov konania vedľajšieho účastníka a súd prvého stupňa na pojednávaní dňa 23. 10. 2012, na ktoré účastníkov konania nepredvolal, rozhodol napadnutým uznesením.

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že o možnosti vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka takej právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (za ktorý sa podľa poznámka 10a považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov), je účinné od 15. 10. 2008 a bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Cieľom novej právnej úpravy podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu, bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu, ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia.

Právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o ochrane spotrebiteľa,,"). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že sám podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 O. s. p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva, alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O. s. p.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 93 ods. 4 výslovne stanovuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Z uvedeného je možné vyvodiť záver, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná aj náhrada trov konania, ale len v tých prípadoch, kedy právo na náhradu trov konania vznikne účastníkovi, ktorého v konaní vedľajší účastník podporoval.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc konaní pred súdmi. Pod pojem „každý“ spadá aj vedľajší účastník konania. Vedľajší účastník nie je vylúčený z voľby, akým spôsobom toto základné právo (na právnu pomoc v konaní pred súdmi) uplatní, ale musí počítať s tým, že vo vzťahu k nemu bude súd skúmať, či trovy konania boli účelne vynaložené a či je dôvod na priznanie náhrady trov proti neúspešnému účastníkovi.

Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa. Paušálny vstup Spotrebiteľského združenia

OSA do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ stanovený v článku IV, bod 1, 2 (písm. a/ až h/) Stanov Spotrebiteľského združenia OSA. Paušálny vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom, navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že trovy konania, ktoré vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne vznikli, boli účelne vynaložené a že vedľajší účastník bol v konaní procesne aktívny a prostredníctvom svojho právneho zástupcu aktívne hájil záujmy odporkyne tým, že sa k návrhu kvalifikovane vyjadril, dôvodne vzniesol námietku premlčania, na základe ktorej navrhovateľ zobral svoj návrh na začatie konania späť, nakoľko odporkyňa tohto konania, nielen ako spotrebiteľ, nepožiadala vedľajšieho účastníka na svoju ochranu v tomto spore, keďže o konaní vedenom proti nej ani vedomosť nemá, keďže sa súdu prvého stupňa nepodarilo zistiť adresu jej pobytu a preto jej ustanovil na konanie opatrovníčku uznesením zo dňa 25. júna 2014, č. k. 4C/201/2011 - 122, takže jej doposiaľ nebol doručený ani návrh na začatie konania, ale je nutné zdôrazniť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesijná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu bez toho, aby sa vôbec s odporkyňou kontaktoval a zároveň splnomocnil advokátsku kanceláriu na svoje zastupovanie v konaní, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníctva vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho do konania vstupuje.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu (§ 146 ods. 2 O. s. p.).

Zákonné ustanovenia § 96 ods. 1, 2 O. s. p. rešpektujú žalobcu ako dominus litis. Späťvzatie návrhu na začatie konania je procesný úkon žalobcu voči súdu, ktorým prejavuje vôľu, aby sa ďalej nekonalo a o veci meritórne nerozhodlo. Vo vzťahu k žalobcovi nie je súd oprávnený skúmať, aké dôvody ho viedli k takémuto dispozitívnemu úkonu, keďže v prípade späťvzatia návrhu je povinnosťou súdu skúmať iba to, či má žalovaný vážne dôvody nesúhlasiť so späťvzatím v dôsledku ktorého, v prípade zastavenia konania, by mohol utrpieť nejakú ujmu alebo byť ukrátený na svojich právach. Otázku, či a ktorý účastník konania zavinil jeho zastavenie, otázku dôvodnosti podaného návrhu na začatie konania môže súd posudzovať čisto z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, nakoľko by išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej a i po zastavení konania, by súd ďalej mal skúmať dôvodnosť nároku vo veci samej.

V prípade zastavenia konania z dôvodu späťvzatia návrhu skúma súd iba to, či ku dňu podania návrhu bol tento podaný dôvodne, rozhodujúci je teda stav, ktorý je tu v deň podania návrhu, všeobecne je teda možné uviesť, že aplikácia ust. § 146 ods. 2 veta druhá prichádza do úvahy ako dôsledok správania odporcu po tom, čo bol podaný návrh na začatie konania a toto správanie odporcu bolo dôvodom späťvzatia návrhu. Súd nie je povinný skúmať dôvod späťvzatia návrhu a ak tento nie je zřejmý zo samotného späťvzatia alebo z verbálneho prejavu účastníka konania, o náhrade trov rozhodne podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. Je síce pravdou, že z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil vždy ten účastník, ktorý zobral návrh na začatie konania späť, avšak bez ďalších súvislostí tento výklad by mohol mať za následok absurdné závery pre rozhodnutie o náhrade o trovách konania. Vnútná pohnútko navrhovateľa vedúca k späťvzatiu žaloby nezbavuje procesnej zodpovednosti navrhovateľa na zastavení konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p. Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne dospel i k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 150 O. s. p. (nepriзнание náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa). O náhrade trov konania pri späťvzatií žaloby (v sporovom konaní) súd preto vždy rozhoduje podľa ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 150 O. s. p.

Predpokladom aplikácie ust. § 146 ods. 2 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania je (okrem iného), dôvodne podaný návrh na začatie konania. V posudzovanej veci sa navrhovateľ návrhom zo dňa 16. 03. 2010 domáhal voči odporkyňi zaplataenia istiny 191, 81 eur (5. 778, 54,- Sk) s príslušenstvom,

príčom navrhovateľ zobral návrh na začatie konania späť v celom rozsahu, navrhol konanie zastaviť a preto procesne zastavenie konania zaviniť.

V prípade, ak je zastavenie konania zavinené účastníkom, súd prizná ostatným účastníkom (druhej strane) náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie svojho práva.

V posudzovanej veci však odporkyňa v tomto konaní žiadne trovy nevznikli a po späťvzátí návrhu na začatie konania, bolo toto konanie zastavené.

Vzhľadom na to, že vedľajší účastník vystupoval na strane odporkyne a k zastaveniu konania došlo z dôvodu zavinenia navrhovateľa, nakoľko tento vzal späť návrh na začatie konania, bol by navrhovateľ povinný uhradiť trovy konania odporcovi a pretože vedľajší účastník zdieľa osud účastníka na strane, ktorého vystupuje, mal by vedľajší účastník právo na náhradu trov konania.

Vedľajší účastník bol zastúpený advokátom (advokátskou kanceláriou) a uplatnil si trovy konania za dva úkony právnej služby, ktoré vyčíslil v podaní zo dňa 28. 05. 2012 z hodnoty 181, 81 eur (navrhovateľ sa v konaní domáhal zaplata istiny 191, 81 eur) a sumy 226, 95 eur (úrok z omeškania vo výške 18, 25 % ročne zo sumy 23, 22 eur od 19. 07. 2005 do 18. 04. 2012), čo ku dňu poskytovania právnych služieb predstavuje za 2. 465 dní úrok 28, 62 eur + úrok z omeškania vo výške 18, 25 % ročne zo sumy 69, 67 eur od 20. 09. 2005 do 18. 04. 2012, čo predstavuje za 2. 433 dní úrok 18, 30 eur + úrok z omeškania vo výške 18, 25 % ročne zo sumy 77, 24 eur od 19. 06. 2005 do 18. 04. 2012, čo predstavuje za 2. 495 dní úrok 96, 36 eur, spolu podľa názoru vedľajšieho účastníka tak tarifná hodnota predstavuje sumu 408, 76 eur a preto za jeden úkon právnej služby žiadal priznať sumu 29, 88 eur - prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom a vyjadrenie zo dňa 25. 05. 2012, 2 á 7, 63 eur režijný paušál a 20 % DPH a preto správne prvostupňový súd skúmal, či trovy konania uplatňované vedľajším účastníkom v prvostupňovom konaní boli účelne vynaložené.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania a ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku, avšak podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď trovy vedľajšieho účastníka, za účelne vynaložené považoval.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc je možné vyvodiť z článku 47 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý v podstate znamená, že trovy právneho zastúpenia možno považovať za účelne vynaložené trovy, nakoľko každý má právo na to, aby bol zastúpený advokátom, avšak trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a to platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej, keď v posudzovanej veci jediným úkonom vedľajšieho účastníka, bolo jeho oznámenie o jeho vstupe do konania, vznesenie námietky premlčania a uplatnenie trov, ktoré mu podľa jeho názoru týmto vstupom do konania vznikli (viď č. I. 59 spisu).

Podľa § 109 ods. 1 písm. c) O. s. p., súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločností o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení k odvolaniu zároveň navrhol konanie prerušiť (v prípade, ak sa odvolací súd stotožní s argumentáciou navrhovateľa v podanom odvolaní) v zmysle citovaného zákonného ustanovenia za účelom rozhodnutia o prejudiciálnej otázke, špecifikovanej v odvolaní.

Odvolací súd návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania v zmysle citovaného zákonného ustanovenia zamietol z dôvodu, že cieľom prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ je zabezpečiť jednotný výklad a aplikáciu komunitárneho práva a

nie riešenie konkrétnych sporov, ktoré sú v kompetencii vnútroštátnych súdov a ani posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom komunitárnym (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 155/2011).

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, napadnuté vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka nie je vecne správne, nakoľko navrhovateľ síce procesne zavinił zastavenie konania a odporkyni vzniklo právo na ich náhradu, avšak, ako už odvolací súd uviedol vyššie, odporkyni v konaní žiadne trovy nevznikli a trovy uplatnené vedľajším účastníkom neboli účelne vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporkyni žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti zmenil podľa § 220 O. s. p. a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov konania nepriznal.

V odvolacom konaní bol úspešný navrhovateľ a prináležala by mu náhrada trov odvolacieho konania (§ 142 ods. 1, § 224 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 150 O. s. p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť (ods. 1). Ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť (ods. 2).

Povinnosť nahraditť trovy konania stanovená podľa § 142 O. s. p., sa môže niekedy javitť ako neprimeraná tvrdosť. Ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p. preto umožňuje súdu, aby vo výnimočných prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa účastníkom, ktorí by inak mali právo na náhradu trov konania, túto náhradu úplne alebo sčasti nepriznal. Treba pritom posúdiť predovšetkým majetkové, sociálne, osobné, ďalšie pomery všetkých účastníkov konania, teda nielen pomery toho, kto by mal nahraditť trovy konania, ale je nevyhnutné zväžiť, ako by sa také rozhodnutie dotklo najmä majetkových pomerov oprávneného účastníka. Významné z hľadiska aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. sú rovnako okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania a ďalšie.

Odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal postupujúc podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. Dôvodom hodným osobitného zreteľa, rozhodujúcim, je to, že výlučne len pre správanie sa navrhovateľa bolo začaté predmetné konanie a navrhovateľ zapríčinil, že konanie muselo byť zastavené a preto výlučne sám musí znášať všetky svoje trovy konania vynaložené v prejednávanej veci (§ 137 O. s. p.), a nemôže spravodlivo žiadať od neúspešného účastníka (aj vedľajšieho účastníka) ani len sčasti ich náhradu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.